

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma, Sağlık Politikaları ve Yönetimi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nın da direktörüdür.

Rusya ile barış şartlarını konuşma zamanı geldi

Ukrayna ve NATO'nun inandırıcı, ihtiyatlı ve makul barış şartlarını formüle etmesi son derece önemli. Bu tür şartlar ne kadar erken kabul edilirse Üçüncü Dünya Savaşı yolundan kaçınmamız o kadar mümkün olur.

Rusya, Ukrayna'yı işgalinin üç amacını açıkladı: Ukrayna'nın resmi tarafsızlığı, Rusya'nın Kırım üzerindeki egemenliğinin tanınması ve Luhansk ve Donetsk'teki Rus yanlısı ayrılıkçı bölgelerin bağımsızlığının tanınması. Amerika Birleşik Devletleri ve NATO, nihai bir diplomatik çözüm hakkında kamuoyu önünde konuşmadılar.

Başkan Volodimir Zelenskiy'in hükümeti, ulusal birliği ve Rusya'ya karşı silahlı direnişi sürdürmeye odaklandığı için Ukrayna pozisyonlarını kamuoyuna biraz çelişkili parçalar halinde açıkladı. Ancak Zelenskiy, Ukrayna'nın savaşma kapasitesini destekleyen ABD ve Avrupa ile istişare halinde makul bir barış anlaşmasının nasıl olacağını formüle etmeli ve açıklamalı. Bana göre Ukrayna hükümetinin söylemesi gereken şey bu.

BM Güvenlik Konseyi tarafsızlığı sağlamalı

Birincisi, müzakere edilen barış anlaşmasının yeterli güvenlik garantileri sunması durumunda Ukrayna tarafsızlığı kabul edilebilir değil aynı zamanda ihtiyatlıdır. Tarafsızlık, NATO ve Rusya'nın ayrı kalmasına yardımcı olacak tüm taraflar ve dünya için olumlu bir iyilik. Ukrayna, tıpkı Avusturya, Kıbrıs, İrlanda, Malta, Finlandiya ve İsveç gibi NATO üyesi olmayan bir ülke olarak gelişebilir. Ama bu tarafsızlığı kim garanti edecek?

Benim görüşüme göre, BM Güvenlik Konseyi, uluslararası barışı koruma gücünün konuşlandırılması da dahil olmak üzere bunu yapmalı. Çin'i bu anlaşmaya dahil etmek istikrar getirecektir. Çin, bu savaştan zarar görüyor ancak Rusya'nın NATO'nun genişlemesine muhalefetini kabul ediyor ve Asya'da benzer ABD liderliğindeki ittifak politikalarına karşı çıkıyor. Tahminime göre Çin bu nedenle NATO'nun genişlemesiyle bağlantılı bir barış anlaşmasını destekleyecek ve büyük olasılıkla Rusya'yı, bunu kabul etmeye teşvik edecektir.

Ukrayna ve Batı, Kırım'ın Rus kontrolüne izin vermeli

İkincisi, Kırım fiilen Rusya'ya devredilecek, ancak hukuken değil. Herkes bu konunun sıkıntılı tarihini ve Kırım'ın Rus deniz gücünün merkezi olduğunu biliyor. Ukrayna ve Batı, Kırım üzerindeki Rus kontrolünün statükosunun devam etmesine izin vermeyi kabul etmeli ancak muhtemelen yine de yarımada'nın 2014'te ele geçirilmesinin yasadışı olduğunu iddia edecek.

Kırım, dünyayı çevreleyen diğerleri gibi donmuş bir çatışma haline gelecek ancak artık bir savaş nedeni olmayacak. Üçüncüsü, Ukrayna, 2015 Minsk Anlaşmasında öngörüldüğü gibi, ayrılıkçı Donbas bölgeleri için özerkliği kabul ederken doğrudan

ABD ve NATO, Ukrayna'da nihai bir diplomatik çözüm hakkında kamuoyu önünde konuşmadı. Anlaşılır bir şekilde ulusal birliği korumaya odaklanan Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy hükümeti, tutumlarını çelişkili parçalar halinde kamuoyuna açıkladı. Ancak artık barışın nasıl görüneceğini özetlemenin zamanı geldi.

bağımsızlık taleplerini reddediyor. Özerklik, 2015 yılı sonuna kadar Ukrayna anayasasına dahil edilecekti ancak Minsk Anlaşması uygulanmadı. Özerk statü, bölgesel sorunların çözümü için hala temel teşkil edebilir.

Ukrayna, tarafsızlığı kabul etmeli

Barış sürecini hızlandırmak ve ABD ve Avrupa'da kamu desteğini sürdürmek için Zelenskiy hükümetinin, ABD ve Avrupa ile uyumlu açık ve makul pozisyonlar benimsemesi önemli. Yine de Kiev, Washington, Brüksel, Varşova ve başka yerlerdeki bazı uzmanlar ve politikacılar, burada önerilen çizgide herhangi bir anlaşmaya şiddetle karşı çıkıyorlar. Ukrayna'yı, bunu teslim olmakla eşdeğer kabul ederek, tarafsızlık taleplerine asla boyun eğmemeye çağırıyorlar. Diplomasiye değil Putin'e karşı zafere inanıyorlar.

Bu, ABD Başkanı Joe Biden'in Varşova'daki son konuşmasında kanallı ettiği bir inanç. Bu yaklaşım çok büyük bir hatadır. Devam eden savaşı davet ediyor. Biden, "önümüzdeki uzun mücadele için kendimizi çelikleştirme ihtiyacından" bahsetti. Ancak bu uzun mücadele Ukrayna'yı harabeye çevirebilir ve çok daha geniş bir savaşı ateşleyebilir. Bunun yerine, tarafsızlığı alenen kabul ederek Ukrayna ve destekçileri savaşın sona ermesine yardımcı olacaktır. Zamanın Ukrayna'dan yana olduğu fikri pervasız bir bahistir.

Diplomatik çözüm, tek taraflı taviz demek değil

Putin'in yakında Ukrayna'da yenilmesi pek olası değil. Rus kuvvetlerinin Donbas üzerindeki kontrolünü sıkılaştırdığı görülüyor. Benzer şekilde, ABD hükümetinden bazıları tarafından

paylaşılan Putin'in yakında devrileceği inancı, politika için bir temel değil vahşi ve tehlikeli bir spekülasyondur. Putin'in Ukrayna'yı ve daha fazlasını yok etmek için fazlasıyla ateş gücü ve bunu görmek için yeterli dayanma gücü de var. Rusya'nın nükleer stoğunun en küçük parçası bile kullanılırsa, gelecek on yıllar boyunca dünyayı harap edecek ve muhtemelen insanlığın sonunu getirecektir.

Yine de bazıları daha büyük tehlikenin, canı bir yayılmacı düşmanla uzlaşmada yattığına inanıyor. 1938'de Hitler'e verilen ve onu yalnızca daha fazlasını almaya teşvik eden toprak imtiyazlarına işaret ediyorlar. Ancak, Batı'nın Çekoslovakya'nın Münih'teki parçalanmasını kabul etmesinin aksine Ukrayna'da diplomatik bir çözüm, barış adına tek taraflı tavizler anlamına gelmez. Bu, Rusya'nın Ukrayna'dan tamamen çekilmesi anlamına gelir. Ukrayna egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün güvenilir bir garantisi ve Donbas için daha önce üzerinde anlaşmaya varılmış olan özerklik önlemlerinin uygulanması olur.

Rusya, donmuş yabancı rezervlerini taahhüt etmeli

En önemlisi, NATO'nun genişlememesi bir taviz değildir çünkü NATO'nun Ukrayna'ya genişlemesi asla masada olmamalıydı. Bunu kaldırmak, nihayetinde Avrupa için çok daha akıllı bir genel güvenlik çerçevesine yol açabilir. Herhangi bir anlaşma, Ukrayna'nın savaş sonrası toparlanmasının yollarını da içermeli. Genel olarak, ülkeler (ABD dahil) yüzsüzce yok ettiklerini yeniden inşa etmekten sorumlu tutulmadı. Ancak Rusya'nın Ukrayna'nın yeniden inşası için önemli miktarda ödeme yapması iyi bir ilkedir. Bu, başlı başına bir tazminat değil Rusya'nın çok taraflı bir finansman mekanizmasına katılımı anlamına gelmeli. Uluslararası Para Fonu böyle bir tesisi barındırmak için iyi bir yer olacaktır.

Barış anlaşması bağlamında Rusya, yaptırımların geri alınmasının bir parçası olarak donmuş yabancı rezervlerinin bir kısmını taahhüt etmeyi kabul etmeli. ABD ve Avrupa ayrıca, IMF özel çekme haklarının (Fon'un rezerv varlığı) yeni tahsislerinin bir kısmını yeniden yapılandırma fonuna geri dönüştürmeli. Ne Ukrayna ne de NATO, politikalarını Rusya'yı yenmek gibi belirsiz ve olası olmayan bir önermeye dayandırmamalı. Ukrayna, bu gerçekleşmeden önce pekâlâ yok edilebilir ve askeri beklentiler gerçekten Putin'in aleyhine dönerse, nükleer bir savaş başlatabilir.